

Boerderijnummer	3.2.220
Erfnaam	Erve Oongs, later Kooyman
Oudste vermelding	1379
Huidig adres	Herikerweg 20

Historie boerderij

Erve Kooijmans

Hoewel niet zeker, doch zeer waarschijnlijk is het erve Kooijman de voortzetting van het vroegere erve Oongs.

Erve Oongs

De boerderij Oding / Odink / Oink / Oeinck / Oongs is een zeer oude en vroeger ook grote boerderij geweest. De boerderij wordt het eerst genoemd omstreeks 1379 als belening door Rolof van Hovele.

In het schattingsregister van 1475 is "Oding" vermeld als gelegen zijnde in "Hedericke" tussen "Ymyng" (Immink) en "Wichming" (later Scholten/Schoolte).

In 1475 bedroeg de aanslag van Roloff van Bevervoorde voor het goed 2 schild, te betalen met 3 "golden Rijnse guldens".

Volgens het verpondingsregister van 1602 had de boerderij toen "10½ mudde landes, darvan liggen 4½ wöste, 1½ dagwerck hoilandes" en behoorde daarmee nog steeds tot de grootste van Herike. Verder werden het bezit van 2 paarden en 1 varken vermeld.

In 1642 wordt het erve "Oeynck" in Herrickes genoemd voor de betaling van miskoren aan de kerk van Markelo met 1 scheffel rogge.

Bij de beëindiging van de Münsterse oorlog marcheerden op 22 april 1674 de "Bisschops volckeren" af. Als vergoeding voor de schade geleden "in plondering" tijdens die oorlog, werd wegens "*Zijne Hoocheyt den Heere Prince van Orangien*" aan "Ouijnck" een vergoeding van 30 gulden toegekend.

In 1682 woonde Derck Oeincks, "gepretendeerd pauper" op Oongs en was de eigenaar Aelbert Cremer te Diepenheim.

In 1706 werd 6 gulden aan vuurstedengeld betaald.

In 1726 verkochten "Margareta Cremers, weduwe van Francisse Warners, Theodea Warners, Jan Francisse Warners en huysvrouw Anne Winck, aan Gerrit ten Velthuys en vrouw Arianora Warners het 2/9 parten van het erve Oinck te Harcke".

In datzelfde jaar leenden Gerrit ten Velthuys en Arianora Warners f 500,- van Jacob Muyderman en vrouw Aleida te Linde, met als onderpand hun 1/3 part van het erve Oinck met "de rogge en boeckweite, sijnde vrij en allodiael maer wel tiendbaar".

Bij de volkstelling van 1748 werd "Euncks plaatsien" genoemd, gelegen tussen Welmers Caterstede en Erve Scholten te "Harrike", met bewoners Jan (Oding), vrouw Marie (Loink), Derk, Henderik en Janna.

In het "Nieuw register van de verponding en contributie van de Boerschap Harke" van 1752 wordt vermeld dat Oinks plaatse is verdeeld: het huis van eigenaar Jannes Weerman komt qua belasting ten laste van Jan Ooink. Jan Ooink en vrouw Maria hadden in 1749 voor fl. 1000,- van de heer Jan Hendrik Moiderman en Elsken Roelofs, weduwe van Jan ter Horst, gekocht "*het erve Ooink met huis, hoff, hooy- en saayland en potegront*". Jan en Maria hadden het daarna voor dezelfde prijs weer doorverkocht aan Gerhard Jan Hendrik Weerman en vrouw Helena Knappe.

In 1799 liet de ongehuwde Derk Ooink (geb. ca 1725, overleden ca 1799) op het erve Oink zijn testament opmaken; hij was wel ziekelijk en zwak van lichaam, "*dog bij kennelijk goeden verstande*". Hij liet al zijn goederen na aan zijn zuster Janna.

Bij een kinderscheiding in 1805 was de inventaris: "*het bezaay op het land, 2 peerden, een wagen, 5 koebeesten, 2 varkens en de inboedel des huizes*". De totale waarde was toen fl. 533,-.

In 1825, bij de geboorte van Antonia Siebelink, werd de erfnaam Oongs nog gebruikt (doopboek); hierna werd deze naam nauwelijks of niet meer genoemd.

Erve Kooijman

In 1832 was huis en erf incl. 4,7 hectare grond in bezit van de erven Ortwinus Holsheimer te Goor. Het bezit is hierna overgegaan naar Sara Aleida Holsheimer, huisvrouw van Jacob Carel Henke. Later was Jan Hendrik Nolte de bezitter van het erf.

In 1839 woonde de familie Arend Kooiman of Snellink in het pand en vanaf 1846 de familie Kues. Deze families waren geen eigenaren.

In 1853 werd het erf verkocht aan Willem ten Elsen, metselaar in Herike. In 1854 werd het huis afgebroken en vervangen door een nieuw pand. Van 1861 tot 1863 werd het huis bewoond door genoemde Willem ten Elsen samen met echtgenote Maria Elisabeth Fischer met wie hij in 1852 was getrouwd. Zij zijn in 1863 vertrokken naar Hengelo (Ov.).

In 1863 werd het huis gekocht door Marten Gijmink die er toen met zijn gezin is gaan wonen. In 1889 was er weer een afbraak en werd een nieuw huis gesticht. Marten bezat toen in totaal 4,59 hectare grond.

Zoon Jan Gijmink verkreeg via overdracht in 1895 het pand incl. 0,32 hectare grond.

In 1901 werd huis en erf verkocht aan Jan Hendrik Kooijmans. Het pand had een timmerwerkplaats. Jan Hendrik's zoon Gerrit Jan Kooijmans is met zijn kinderen bij de erfscheiding in 1919 eigenaar geworden. In 1931 is het huis verbouwd.

Johan Bannink, getrouwd met Gerrit Jan's dochter Frederika, werd bij de boedelscheiding van 1951 eigenaar van huis en erf incl. ca 3 hectare grond.

In 1961/1962 werd het pand gesloopt en vervangen door een nieuw pand. In 1968 was er een verbouwing en in 1977 weer een vernieuwing.

Een ingrijpende verbouwing van het huis, om het geschikt te maken voor bewoning door twee gezinnen, vond plaats in 1997/1998.

Bewoners:

► In 1630 wordt als bewoner Willem Oinck genoemd.

► Omstreeks 1675 waren de bewoners Harmen en Maria Onghs. Zij hadden 2 kinderen: Gesken (*1675) en Merrijtien (*1676).

► Hierna waren de bewoners Derk (†1711) en Hendrickjen (†1705) Odings met familie. In 1683 was Derk onder het "Gerichte"

van Kedingen "gepretendeerd arm"; hij genoot "uyt den armen middelen". Ook in 1686 genoot Derk Oynck uit de armenkas. Derk en Hendrickjen, getrouwd omstreeks 1675, hadden zeven kinderen, alle hadden de achternaam Oding toegekend gekregen. De eerstgeborene Hermen werd geboren in 1678, hij overleed jong. Jenneken (*1682) huwde in 1714 de weduwnaar Willem Pluimers uit Enter. Nog eens Hermen werd geboren in 1684. Jan (*1687) trouwde in 1724 op 36-jarige leeftijd met Marie Loink (*1701), dochter van Jan Loink te Elsen (van Leunk, nu Beltman aan de Kemperweg). Hij bleef op Oongs wonen. Gerrit werd geboren in 1689. Dochter Gerritjen huwde in 1711 Hendrick Loince, 24 jaar, zoon van Jan Loince te Elsen (broer van Marie Loink); wonend op Oongs kregen zij twee kinderen: Hendrick Oince (*1712) en Jenneken Oince (*1714). Jongste dochter van Derk en Hendrickjen was Hermken Oding, zij trouwde in 1718 in Rijssen met Garrit Huuskes uit Elsen. Hermken overleed reeds in 1722 te Rijssen.

► Jan Oding en echtgenote Marie kregen zes kinderen; zij werden aangeduid met achternaam Ooink. Oudste zoon Derk, later "bouman", werd geboren omstreeks 1725; hij bleef op Oongs wonen. Jan werd geboren in 1727. Marie zag het levenslicht in 1730 en Hendrickjen werd geboren in 1732. Janna geboren in 1734 overleed na 1799. Henderik werd geboren omstreeks 1738.

► Derk Ooink woonde tot zijn dood omstreeks 1799 op Oongs. Enige tijd, tot 1802, woonde ook Berend Assink op Oongs. Hij huwde omsteeks 1796 Hendrijka Bras (*1770), dochter van Hendrik Bras en Grietjen Roelofz. Zij kregen 3 kinderen: Berend Jan (1798-1851) die nog werd geboren in het Elsenerbroek en in 1826 in Loncker trouwde met Janna Nijland, Janna (*1800) en Aaltjen (*1802).

► De volgende bewoners van Oongs, omstreeks 1805, was de familie Harmen Potman / Philipsborg / Oongs komend van de Flipborg (3.1.090) en daarvoor omstreeks 1789 van de Kleine Höfte (3.1.210). Harmen was in 1773 op dit erve geboren als zoon van Hendrik Potmans en Janna Tessemakers / Hoften. Hij trouwde in 1801 op 27-jarige leeftijd met Jenneken Vasters of Meengs, 23 jaar oud, geboren in 1777 op Meengs (3.3.160) als dochter van Gerrit Vasters. Wonend op Philipsborg kreeg het paar drie kinderen. Zoon Jan Hendrik Philipsborg werd geboren in 1801; hij werd “kurassier” (= soldaat te paard) en overleed op 21-jarige leeftijd in 1823. De twee andere zoons, Gerrit (*1803) en nog eens Gerrit (*1804), overleden jong. Moeder Jenneken Meengs overleed in 1805. Haar zoon Jan Hendrik erfde “voor moederlijke goed f 135,-, moeders kiste en een koebeest”.

In 1805 hertrouwde Harmen met Geertruid Wonnink, geboren in 1783 op Ovink (Markelo buitengebied 1.3.250). Uit het huwelijk werden op Oongs 8 kinderen geboren. Oudste dochter Jenneken Oongs (of Potman) werd geboren in 1806; zij trouwde in 1833 met Gerrit Nijenhuis en woonde eerst op “Krommendam” in het Elsenerbroek en vanaf ca 1859 op de Kieffe op de Haa (3.1.050) en zij overleed aldaar in 1876. Hendrik Jan Oongs (1808-1868), boerwerker, bleef ongehuwd en overleed in Elsen. Janna Oongs (1810-1861) trouwde in 1833 in Goor met Jan Hendrik Wes. Eesken (Elsken) Oongs werd geboren in 1811; zij trouwde als Eesken Potman in 1841 in Goor met de wever Gerrit Wes en hertrouwde in 1848 eveneens in Goor met de wever Hendrik Toorenman uit Deventer; zij overleed in Goor in 1859.

Gerrit Hendrik Oongs of Potman (*1813), landbouwer, overleed op 27-jarige leeftijd in 1842. Gerrit Jan Oongs of Potman werd geboren in 1816; hij trouwde in 1843 met Hendrika Assink van het Zeldam en overleed in 1872 in Wiene. Berendina Oongs / Potman (*1818) trouwde in 1839 met Hendrikus Boswinkel (zie ook pand 3.1.238 aan de Verlengde Meenweg) en zij overleed in 1854 op de Kleine Höfte (3.1.210) na o.a. op het bouwhuis van Stoevelaar en vermoedelijk kort op Elkink (3.3.015) te hebben gewoond. Berend Jan Oongs geboren in 1820 overleed in hetzelfde jaar.

Omstreeks 1821 is het gezin verhuisd naar Warmelo (3.1.350).

In 1822 is Harmen Potman / Philipsborg / Oongs overleden. Later in hetzelfde jaar werd op Warmelo nog dochter Harmina Potman geboren; zij overleed slechts 26 dagen oud.

Geertruid Wonnink hertrouwde met Jan Leferink, geboren in 1781 te Diepenheim; zij kregen één zoon, Jan Harmen, geboren in 1824 op Warmelo. Geertruid overleed in 1837.

► Uit de in 1821 gehouden volkstelling is gebleken dat toen in ieder geval Derk Knopers op Oongs woonde. Hiervoor woonde hij op Stoevelman (3.1.280). Derk (*1792), zoon van Derk Knopers (1762-1834) en Aaltje Stoevelman (1760-1834), trouwde in 1817 met Jenneken Assink geboren te Elsen ca 1795 als dochter van Harmen Assink en Jenneken Schol. Zij kregen vier kinderen. De oudste Janna Knopers werd geboren in 1818 op Stoevelman; zij trouwde in 1851 met Harmannus Altena op Endeman aan de Kluunvenneweg (Markelo buitengebied 1.3.400) en overleed in 1875. Gerrit Knopers, in 1820 ook op Stoevelman geboren, overleed in 1855 in Goor; hij trouwde in 1853 met Clasina Tollenaar/Tuller uit Holten. Harmina werd geboren in 1822 op Oongs; zij trouwde in 1852 met Jan Zeendam en overleed in 1862 te Elsen op Zendman (nu Smale). Albert Jan, eveneens op Oongs geboren in 1824, overleed in 1825 252 dagen oud. In 1825 is ook Derk's echtgenote Jenneken Assink op Oongs overleden. Na het overlijden van Jenneken, hertrouwde Derk Knopers in 1828 met Fenneken Reinds. Hij verhuisde met zijn gezin naar de Plegt (3.2.060). Hij overleed aldaar in 1838.

► Vanaf ca 1825 woonde Gerrit Jan Siebelink, zoon van Anthony Siebelink uit Lochem op Oongs. Hij was in 1790 geboren te Langen en gedoopt in Lochem. Hij trouwde in 1825 te Markelo met Johanna Nijkamp, dochter van Jan Nijkamp, komende uit Verwolde en geboren in 1783 in Klein Dochteren. Zij kregen één dochter, Antonia, geboren in 1825 op Oongs. Antonia trouwde in 1857 te Laren met Evert Hiddink geboren in Ruurlo. Naderhand in 1866 hertrouwde zij te Lochem met Hendrik Jan Nieuwenhuis.

► In 1839 was Arend Jan Snellink of Kooijmans (1782-1842) met gezin de geregistreerde bewoner. Al omstreeks 1834 was hij van “de Kooy” (daar was de eendenkooi) in Stokkumerbroek aan de Kooijdijk (2.3.100) naar Herike gekomen. Het gezin woonde slechts kort, tot ca 1846, op het erve dat nu Kooijman ging heten. Arend Jan overleed daar in 1842. Hij was in 1808 gehuwd met de op Hekhuis (3.1.270) geboren Willemina Hekhuis of Leeftink (1786-1855) en had 9 kinderen gekregen, waarvan er 4 jong waren overleden. De oudste dochter Jenneken Kooijmans (*1810) huwde in 1845 te Holten met Jan Scholman. Wolter Kooijmans (1814-1876) trouwde in 1846 met Jacoba (Koos) Quee (1822-1900) geboren te Kampen en volgens de registratie van 1839 meid op “Flipsborg” (Klostert 3.1.100); het paar ging eerst op Matena (3.1.295) inwonen om zich later omstreeks 1857 op Kooyjan (3.3.220) te vestigen. Gerrit Kooijmans (*1816) trouwde in 1845 te Borculo met Maria Nijland uit Neede. Jan Hendrik Kooijmans (1818-1882), die in 1850 knecht op Wissink (3.2.080) was, huwde in 1856 met Hendrika Knopers (1832-1889), dochter van de hiervoor genoemde Derk

Knopers op de Plegt; Jan Hendrik trok bij de Plegt in. Tenslotte Gerrit Jan Kooijmans (1822-1890), deze trouwde in 1845 met Harmina Kampers op Jan Plezier in de Dijkerhoek (Markelo buitengebied 1.2.070).

► Vanaf ca 1846 woonden Johann Herman Kues met vrouw Maria de Groote op de boerderij. Johan, RK en van beroep akkerbouwer-grofsmid, was in 1817 geboren in Rheine (Pruissen). Hij overleed in 1862 op 44-jarige leeftijd te Herike (op het Hazenkastje 3.3.032). Maria (de) Groote (of Maria Grothe) was in 1817 geboren in Diepenheim als dochter van Johan Groote en Geertrui Nolte. Het paar kreeg 6 kinderen, waarvan er 5 werden geboren op Kooijman: Johanna Geertruid (*1846) die in 1873 naar Ambt-Delden zou vertrekken, Johanna Elisa Femia (*1847), Gerhard (*1850), Johan Frederik (*1853) en Antonia Alberta (*1857). Johannes en vrouw Maria vertrokken omstreeks 1857 van Kooijman, vermoedelijk direct naar de nabijgelegen nieuw gestichte woning, die later de naam Hazenkastje (3.3.032) zou krijgen. Aldaar werd in 1862 nog dochter Maria Elisabeth geboren.

► Van 1861 tot 1863 waren de bewoners de metselaar Willem ten Elsen (*1822 te Haaksbergen) en zijn echtgenote Maria Elisabeth Fisscher (*ca 1827 te Hengelo) met hun gezin. Zij waren in 1852 getrouwd en kwamen in 1861 vermoedelijk van het nabijgelegen Nijhuis (3.2.170). Het paar bracht 2 kinderen mee: Arnoldus (*1856) en Hendrikus (*1860) Op Kooijman werd in 1863 nog dochter geboren Anna Maria geboren. Het gezin Ten Elsen is in 1863 vertrokken naar Hengelo.

► In hetzelfde jaar 1863 kocht Marten Gijmink het huis en ging het samen met zijn gezin bewonen. Geschriften melden dat Marten in 1864 een proces-verbaal kreeg voor belediging van de veldwachters De Vaal en Ter Welle.

Marten was timmerman en geboren in 1838 in Kerspel Goor op boerderij Gijmink, zoon van Gerrit Jan Gijmink en Jenneken Kolhoop. In 1861 trouwde Marten met Johanna Berendina Scholten (1837-1890), geboren te Diepenheim. Uit dit huwelijk werden acht kinderen geboren. Drie kinderen zijn op zeer jonge leeftijd (0-2 jaar) overleden. Zoon Jan Gijmink, in 1862 nog in Diepenheim geboren, werd vooreerst opvolger. De in 1868 in Herike geboren Gerritje huwde in 1888 met de weduwnaar Jan Willem Grevink (*1860) molenaar te Herike (3.3.055). Hendrika Johanna (1872-1901) trouwde in 1898 met Gerrit Hendrik ten Zende (1862-1938) op Zandjan (3.2.240). Zoon Gerrit Jan (1874-1949) werd koperslager en hij trouwde in 1897 in Enschede met Aleida Drees geboren in Wietmarschen te Pruisen. Dochter Reintje (*1881) overleed nog jong in 1893.

► Marten Gijmink's zoon Jan (1862-1941) trouwde in 1894 met Jenneken Bomans (1873-1947) van Veldman (3.3.100). Het paar verhuisde in 1899 naar Enschede.

► Omstreeks 1901 komt Jan Hendrik Kooijmans (1849-1918), timmerman, geboren op Kooijman / Jan Plezier in de Dijkerhoek (Markelo buitengebied 1.2.070) op Kooijman wonen. Hij was in 1883 getrouwd met Hermina Scholten, maar sinds 1893 weduwnaar van haar. Ook was hij weduwnaar van Mina Veldhuis (†1899). Hij had o.a. enige tijd aan de Taets van Amerongenstraat gewoond.

Jan Hendrik Kooijmans had 8 kinderen gehad, vier ervan werden volwassen, de anderen stierven jong. Van zijn eerste vrouw waren: Hermina (1883-1948) die in 1906 trouwde met Jan Hendrik Nijenhuis (*1882) van de Peuscher (3.3.040), Gerrit Jan (1886-1949), timmerman, die op Kooijman bleef wonen en Jan Hendrik (1891-

1980) die in 1914 huwde met Johanna Brinks geboren in Rijssen. Johanna Kooijmans (*1896), dochter van Jan Hendrik en Mina Veldhuis, trouwde in 1919 in Ambt Delden met de timmerman Antony Marinus jonkhr. van Coevorden.

V.l.n.r.: Johanna Bannink (*1943), Johan Bannink (*1917), Hendrika Bannink (*1946), Frederika Kooijmans (*1920), Johanna Maria Moshage (*1889) en Gerrit Jan Kooijmans (*1886) omstreeks 1948

► Opvolger Gerrit Jan Kooijmans trouwde in 1911 met Fredrika Moshage geboren in 1886 te Ambt Delden als dochter van Jacob Moshage. Na het overlijden van Fredrika in 1918 trouwde Gerrit Jan in 1919 met Fredrika's zuster Johanna Maria Moshage (*1889 te Ambt Delden, †1956). Uit het eerste huwelijk van Gerrit Jan waren drie

kinderen geboren. Jan Hendrik werd geboren in 1912 in Herike en hij trouwde in 1937 met Gerritdina Willemina Paalman (*1917). Het paar ging op het Gerritdina's ouderlijk huis Knopert aan Brummelaarsweg 6 wonen. Jan Hendrik is overleden in 2005. Johanna Hendrika (*1914) overleed al in 1915; (weer) Johanna Hendrika (*1916) trouwde in 1937 met Jan Hendrik Lodeweges (*1915), zij overleed in 2006 op Koves aan de Stokkumerweg (2.1.009).

Uit het tweede huwelijk werd in 1920 Frederika geboren; zij bleef wonen op Kooijman. Haar vader Gerrit Jan overleed in 1949.

► Frederika (Dika) Kooijmans trouwde in 1942 met Johan Bannink, geboren in 1917 in Gelselaar zoon van Hendrik Jan Bannink en Henders Klanderman (deze woonden later in Rijssen en Diepenheim). Dika en Johan kregen twee kinderen. Johanna Maria Hendrika (Johanna) werd geboren in 1943; zij trouwde in 1965 met Gerrit Hendrik (Gerrit) Bosveld en ging wonen in Kerspel Goor. Gerrit overleed in 1989.

Hendrika Gerritdina (Hendrika, *1946) werd opvolgster op Kooijman. Johan Bannink is in 1996 overleden en Dika Kooijmans in 2008.

► Hendrika trouwde in 1968 met Jan Hendrik Knoop (*1946), timmerman, zoon van Hendrik Jan Knoop en Fenna Frederika Altena uit Diepenheim. Zij kregen twee kinderen: Frederika Herma (Rianne *1970) en Hendrik Johan (Erwin *1974). Erwin trouwde in 1998 met Astrid de Wit en ging in Goor wonen.

► Rianne Knoop trouwde in 1998 met Frank Odink uit Goor. Frank was geboren in 1968 in Hengelo. Rianne's ouderlijk huis werd in 1997 / 1998 uitgebreid met een tweede wooneenheid. Rianne en Frank betrokken daarna de nieuwe woning. Zij kregen drie kinderen: Demi (*1999), Maaïke (*2001) en Mart (*2003).